

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
INSERCIÓ SOCIOLABORAL

Coordinació: MOYA GARRA, ANTONIO

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	INSERCIÓ SOCIOLABORAL			
Codi	101728			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Treball Social	2	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	1	2	
Coordinació	MOYA GARRA, ANTONIO			
Departament/s	PSICOLOGIA, SOCIOLOGIA I TREBALL SOCIAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
MOYA GARRA, ANTONIO	antoni.moya@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Hi ha un seguit de factors que dificulten l'accés al mercat de treball -en la forma en que està configurat- de determinats col·lectius de persones, les quals, per motius diversos com el seu origen, gènere, edat, la seva diversitat funcional, les seves circumstàncies socials, queda limitat el seu accés o queden exclosos del món laboral. La transformació del món del treball que estem vivint arrel dels processos d'automatització i de la crisi del COVID-19, estan encara afegint major complexitat a un futur laboral ple d'incerteses. No hem d'oblidar la importància del factor treball com a element d' integració social.

Per això, és clau la tasca desenvolupada en els dispositius d'inserció sociolaboral com a procés de suport, d'acompanyament i d'empoderament de les persones, davant el repte de la seva integració laboral. Els serveis públics, com a responsables de les polítiques actives d'ocupació, però sobretot, moltes entitats del tercer sector i agents socials, dediquen un important esforç en la integració social i laboral de les persones. Per això, el camp professional de la inserció sociolaboral representa un jaciment d'ocupació per a les persones formades en l'àmbit social.

En tot això, les disciplines de l'Educació i del Treball Social aporten uns valors, una perspectiva i unes eines que les fan idònies per a afrontar professionalment els reptes que planteja la inserció sociolaboral de les persones. Es proposa una assignatura que aporta un enfocament tècnic i metodològic de la qüestió, però que vol aprofundir també en el seu aspecte més humà i social. Es pretén dotar als estudiants d'uns coneixements i instruments aplicables en la seva futura praxis com a professionals, i alhora, aprofundir també en el seu autoconeixement i posar-los davant del mirall en aspectes com els prejudicis, les motivacions i les seves pròpies expectatives.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Identificar el factor trabajo como un elemento de integración social y comprender las claves del modelo de trabajo actual.
2. Conocer el funcionamiento del mercado de trabajo y las fuentes de datos disponibles para poder realizar un diagnóstico del contexto territorial de intervención.
3. Definir la disciplina de la inserción sociolaboral, los tipos de servicios existentes y los diferentes roles del/de la profesional que interviene.
4. Identificar y aplicar las potencialidades y herramientas que aportan las disciplinas de la educación y el trabajo social en la práctica profesional de la inserción sociolaboral.
5. Conocer la aplicación técnica desde el rol de la orientación, del modelo de empleabilidad por competencias profesionales, el cual consiste en saber analizar la situación de empleabilidad de una persona en un momento determinado, en base a los diferentes factores que intervienen , y posteriormente, diseñar un proyecto profesional, haciendo partícipe a la persona usuaria.
6. Conocer el concepto de Responsabilidad Social Empresarial y los rasgos de la Economía Social y Solidaria.
7. Saber las medidas previstas y los dispositivos que se establecen para la inserción laboral de las personas con discapacidad.
8. Valorar las posibilidades que ofrecen las empresas de inserción para la inserción laboral de personas en situación de vulnerabilidad o exclusión.
9. Identificar los posibles prejuicios respecto a los distintos colectivos de intervención, que pueden condicionar la intervención profesional.
10. Conocer las distintas herramientas de búsqueda de empleo.
11. Analizar las vivencias derivadas de la falta de trabajo para poder determinar las distintas consecuencias que

comporta.

12. Acercarse a la situación de varios colectivos con dificultades de inserción, para captar diferentes modelos de intervención y experiencias profesionales.

Competències

CG1: Desenvolupar la capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.

CG2: Mostrar la capacitat d'organització i planificació

CG3: Desenvolupar la capacitat de resoldre problemes i presa de decisions

CG4: Desenvolupar-se en el treball en equip i lideratge

CG5: Mostrar habilitats en les relacions interpersonals

CT3: Utilitzar les TIC en el context professional i capacitar per la gestió de la informació.

CE3: Comprendre de manera crítica els models d'intervenció en el treball social

CE4: Saber aplicar els mètodes i tècniques del treball social en els diferents àmbits i camps d'intervenció

CE6: Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.

CE13: Familiaritzar-se amb nous fenòmens i escenaris en els que es pugui realitzar algun tipus d'intervenció social

CE14: Utilitzar el coneixement de les millors pràctiques per a revisar i actualitzar els propis coneixements

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc temàtic 1: La dimensió social del treball

Definició sociològica de treball. Treball remunerat i treball no remunerat. El treball com a vehicle d'integració social. La vocació i l'autoconeixement. Les funcions del treball remunerat

Bloc temàtic 2: La concepció actual del treball

Evolució del concepte de treball en el transcurs de la història. La concepció actual del treball. El treball decent. L'explotació laboral. La discriminació en el treball.

Bloc temàtic 3: Les competències professionals

Les competències professionals. Tipus de competències segons el model ISFOL: tècnic-professionals, de base i transversals. El currículum ocult. Anàlisi de competències clau. Els diccionaris de competències. Qualificacions professionals, certificats de professionalitat i formació. L'acreditació de les competències professionals.

Bloc temàtic 4: El mercat de treball:

Configuració i funcionament del mercat de treball. Mercat de treball formal vs informal. Principals actors i agents que intervenen en el mercat de treball. Fonts de la normativa laboral. Classificació de la població segons el mercat de treball. Fonts de dades: atur, contractació, cotitzacions i protecció social. Treball i gènere. El nostre mercat de treball. Tendències i jaciments d'ocupació. La xarxa Eures i el treball a la Unió Europea.

Bloc temàtic 5: Les persones en situació de desocupació

Concepte de situació de desocupació. La situació legal de desocupació. Fases vivencials de la pèrdua de la feina. Conseqüències de la manca de feina: socials, econòmiques, en l'autoconcepte i la salut. Col·lectius amb especials

dificultats d'inserció.

Bloc temàtic 6: La Inserció Sociolaboral

Objecte de la Inserció Sociolaboral. Les Polítiques Actives d'Ocupació i els programes públics relacionats amb la inserció sociolaboral. Rols, funcions i competències del la persona tècnica en l'àmbit de la inserció laboral. Tipus de dispositius d'inserció sociolaboral. La Inserció Sociolaboral des de la perspectiva del l'Educació i el Treball Social.

Bloc temàtic 7: L'ocupabilitat per competències i el procés d'intervenció

Concepte d'ocupabilitat. Factors d'ocupabilitat: estructurals, personals i competencials. Diagnosi de l'ocupabilitat i identificació dels factors d'incidència. Definició d'objectius per al pla de treball de millora competencial. Instruments i estratègies per a la millora competencial. Seguiment i avaluació del procés. La recerca de feina.

Bloc temàtic 8: La RSE i les empreses de l'Economia Social

La Responsabilitat Social Empresarial. Àmbits de la RSE. L'Economia Social. Tipus d'empreses de l'Economia Social. Les empreses d'inserció: reglamentació i condicions de treball. Col·lectius susceptibles d'inserció a través de les empreses d'inserció. Metodologia d'intervenció en les empreses d'inserció.

Bloc temàtic 9: La inserció laboral de les persones amb discapacitat

La discapacitat des de la perspectiva laboral. La Llei General de Discapacitat i les mesures alternatives al seu compliment. Treball ordinari i treball protegit. Els Centres Especials de Treball i els Enclavaments Laborals. El treball amb suport.

Bloc temàtic 10: La revolució digital i les noves formes de treball

La 4a Revolució Industrial. Els algorismes i la intel·ligència artificial. L'impacte del procés d'automatització digital. Noves formes de treball: les plataformes digitals. Les dades personals com a producte de valor. El consumidor com a productor. Governança de la transició digital: obstacles i reptes.

Bloc temàtic 11: Algunes experiències en col·lectius específics

La població migrant i les campanyes agrícoles. La inserció sociolaboral de les persones amb síndrome de Down. El treball sexual i el tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual.

Eixos metodològics de l'assignatura

Tot i que aquesta assignatura s'imparteix en format presencial, s'utilitzaran activament les eines digitals com a mitja per a facilitar la comunicació i l'aprenentatge dels continguts proposats.

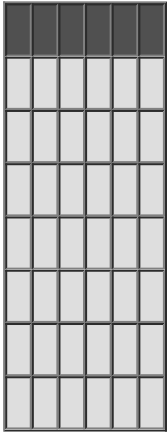
La metodologia emprada en aquesta assignatura pretén arribar a l'assoliment dels objectius definits, tenint com a base la observació, l'anàlisi i la reflexió de fets concrets i experiències professionals diverses, per tal de deixar palesa la forma en què, des del l'Educació i el Treball Social, es desenvolupen les pràctiques professionals relacionades amb la inserció sociolaboral.

L'alumnat podrà integrar els coneixements a través de les explicacions del professor, el material escrit, així com altres articles, dossiers i vídeos que seran proposats. S'utilitzaran estratègies docents com la metodologia de la classe inversa i la gamificació. Es dinamitzaran espais de contribució i de debat per a complementar les explicacions i resoldre els dubtes i qüestions que vagin sorgint. Es prioritzaran totes aquelles activitats que fomentin la participació proactiva de l'alumnat, com són els debats i l'aprofundiment en la reflexió i el treball personal relacionat amb l'àmbit de l'autoconeixement en relació al món laboral. El treball continuat és, per tant, un eix essencial en l'assignatura,

També es preveu la intervenció puntual de diferents professionals que exerceixen en els àmbits que es treballen dins l'assignatura, els quals, en el format de seminaris, transmetran alhora la seva experiència, ajudant a assimilar els conceptes treballats. D'aquesta manera, es pretén apropar la figura de la persona professional del Treball Social a l'alumnat, en el context de la inserció sociolaboral, fent d'aquestes experiències part de l'aprenentatge

significatiu de la matèria. Així mateix, per tal d'exemplificar els diferents aspectes que apareixen en les situacions que requereixen la praxis de professionals de dispositius d'inserció sociolaboral, es proposaran talls de documentals i de pel·lícules, que il·lustren els contextos, factors socials i personals que determinen la situació dels diferents col·lectius.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Sistema d'avaluació

Participació de l'alumne/a a classe, en les activitats i exercicis que es plantegin (15% de la nota), faceta que serà valorada sempre que s'hagi assistit a més d'un 75% de les classes. S'aniran plantejant un total de 6 activitats, que seran valorades com resultat satisfactori, no satisfactori, o no presentat. En cas de esser de resultat satisfactori, cadascuna tindrà un valor del 0,25 punts en la nota final de la assignatura.

Treball individual (20% de la nota): En aquest treball posarem en pràctica el que hem après a classe sobre el model d'ocupabilitat per competències i ho farem a través del treball personal. Consisteix en realitzar el propi projecte professional respecte als objectius professionals que l'alumne/a determini. Per tant, és una oportunitat per a descobrir o confirmar quines són les vostres preferències, motivacions, necessitats respecte al treball, quin és el vostre mapa competencial i quina és la vostra situació d'ocupabilitat respecte a una ocupació determinada. Es tracta de realitzar una diagnosi d'ocupabilitat i el disseny d'un projecte professional que reflecteixi els objectius establerts i les accions que es proposen dur a terme per a assolir-los (itinerari). Aquesta informació s'haurà de presentar complimentada en un formulari que es facilitarà als alumnes. Es valorarà que diagnosi sigui rigorosa, que els objectius siguin factibles i coherents, s'utilitzi la metodologia de forma correcta i es proposi un pla adequat d'intervenció.

Treball grupal (20% de la nota): En grups, consistirà en realitzar un videocurrículum, seguint el model de competències, d'una persona que ofereix els seus serveis com a insertor/a sociolaboral. Caldrà conèixer doncs el perfil del/de la insertor/a laboral i els possibles contractants. Es valorarà l'adequació del perfil, de la informació facilitada, la creativitat i la presentació en general.

Prova escrita (45% de la nota): Prova escrita que versarà sobre els diferents apartats del temari, i que consistirà en preguntes que l'alumne haurà de respondre desenvolupant els diferents coneixements que ha adquirit en la matèria. Aquesta prova és recuperable i es realitzarà en la data prevista en el calendari d'exàmens.

L'avaluació final de l'alumne equival a la nota obtinguda per la suma de tots els exercicis d'avaluació proposats. **Per a aprovar, és necessari haver realitzat la prova escrita. S'aplicarà la qualificació de "no presentat" sempre que l'alumne hagi realitzat un percentatge de menys del 30% de les activitats d'avaluació de l'assignatura.**

Avaluació alternativa: l'avaluació alternativa de l'assignatura consisteix en la realització d'una prova escrita que abasta la totalitat del temari (tipus test i de desenvolupament) que té un pes del 80% de la nota final, la qual es recuperable i es realitzarà en la data prevista en el calendari d'exàmens. Així mateix, s'haurà de realitzar un treball,

que tindrà un pes del 20% de la nota final, i que es plantejarà durant les dos primeres setmanes lectives de l'assignatura.

La detecció de plagi en el lliurament dels treballs relacionats amb l'assignatura (examen, treball, pràctica...) suposarà la iniciació d'un expedient disciplinari.

Bibliografia i recursos d'informació

AGANZO, A., GAVELA, A.J., NUÑO, J. y SÁNCHEZ, M. (2009) "Inserció laboral de les persones en situació de pobresa i/o d'exclusió social". A: Educació Social, nº41, pàgs. 47-68. Barcelona.

BAUMAN, Z. (2002) "Modernidad Líquida". Madrid: Editorial Fondo de Cultura Económica de España.

BLANCAS, R. I JURADO, G.B. (2011) "El rol de la Orientación Laboral en el ambito del Trabajo Social". A: Documentos de Trabajo Social, nº 50, pàgs 280-293. Colegio Oficial de Trabajo Social de Málaga.

BERBEL, S., RAMOS, F., MARQUES, J. (Coord.) (2019) "Llibre blanc del futur del(s) treball(s)". Barcelona Activa. Ajuntament de Barcelona.

CESB (2012) "L'Economia Social i el tercer sector: una aproximació al seu impacte en l'ocupació i l'economia". Barcelona: Consell Econòmic i Social de Barcelona.

COLOMÉ, M. (2010) "Tècniques d'anàlisi de competències professionals I". Servei d'Ocupació de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

COLOMÉ, M. (2010) "Tècniques d'anàlisi de competències professionals II. Projecte professional". Servei d'Ocupació de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

COLOMÉ, M. (2010) "Tècniques d'assessorament individual I. L'acció orientadora". Servei d'Ocupació de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

COLOMÉ, M. (2010) "Tècniques d'assessorament individual I. La cerca de feina". Servei d'Ocupació de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

DE CASTRO, M. (2005) "La Responsabilidad Social de las Empresas, o un nuevo concepto de empresa". A: CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa, nº 53, p. 29-51.

HERNANDEZ, J.M. (Dir.) (2018) "L'impacte laboral de la Indústria 4.0 a Catalunya". Departament d'Empresa i Coneixement. Col·lecció: Papers de l'Observatori de la Indústria. Generalitat de Catalunya.

JULIÀ, R. (2015). "Africans a la cruïla. La inserció sociolaboral de les persones immigrades en temps de crisi". Edicions de la Universitat de Lleida

JULIÀ R, NOTARIO S, MOYA A. (2016). "Trabajo social e inmigración africana en tiempos de crisis. Diálogo entre teoría y práctica profesional". 6º Congreso Trabajo social Madrid: Trabajo social hoy: una profesión múltiples ámbitos.

MATA, A. (Coord.) (2007) Lògiques, paradoxes i oportunitats. La inserció socio-laboral de la població immigrada a les terres de Lleida. Lleida, Publicacions de la Universitat de Lleida

ORTEU, X. (2013) "Trabajo y vínculo social". Barcelona: Editorial UOC.

ORTEU, X. (2014) "La inserció en un mercat de treball en transformació". Barcelona. Editorial UOC.

PÉREZ INFANTE J.I. (2006) "Las estadísticas del mercado de trabajo en España". Colección Informes y estudios; Serie Empleo nº 28. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

VILLARDON, L et alt (2012) "El desempleo como factor de vulnerabilidad a la exclusión social. El proyecto de vida como factor de protección". Equipo Desarrollo de Competencias y Valores. Facultad de Psicología y Educación. Universidad de Deusto.

Barcelona Activa. www.barcelonactiva.cat

Feicat (Fed. d'Empreses d'Inserció de Catalunya): <http://feicat.cat>

Institut d'estadística de Catalunya. <http://www.idescat.cat>

Observatori del Mercat i del Model Productiu. <http://observatoritreball.gencat.cat/>

CCOO. <http://www.ccoo.cat>